

Antikorrupsionspolicy

Antagen av sektionsstyrelsen i september 2012.

1. Inledning och omfattning

Denna policy bygger i allt väsentligt på den policy för att bekämpa korruption som antagits av Amnesty Internationals internationella sekretariat: *Amnesty International IS: Organizational Policy on Anti-Bribery and Corruption* (ORG 10/005/2012).

I nedanstående policy specificeras de åtgärder som krävs för att förhindra eller på ett effektivt sätt ta itu med eventuell förekomst av korruption inom svenska sektionen av Amnesty International (Amnesty).

Denna policy gäller Amnestys samtliga förtroendevalda, anställda, frivilliga, praktikanter, delegater och andra uppdragstagare inom organisationen (i fortsättningen kallade "Amnestyrepresentanter"), var de än arbetar, men även av organisationen anlitade konsulter och leverantörer.

Samtliga Amnestyrepresentanter måste:

- läsa, förstå och rätta sig efter dessa föreskrifter, samt
- rapportera alla relevanta händelser som inträffar under arbetet (se punkt 5 nedan).

Samtliga chefer inom Amnesty måste:

- försäkra sig om att denna policy delges samtliga underordnade chefer och anställda och att den genomförs till fullo inom deras arbetsområden,
- rapportera samtliga relevanta händelser och vidarebefordra alla mottagna rapporter (se punkt 5 nedan), samt
- försäkra sig om att enskilda och organisationer som Amnesty har nära samarbete med gör erforderliga kontroller i arbetet (se punkt 6 nedan).

2. Vad är korruption?

Korruption definieras allmänt som missbruk av anförtrodda befogenheter för privat vinning. Vi har i denna policy lånat SIDAs definition av begreppet enligt följande: *Korruption är ett missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning. Korruption innebär bland annat mottagande av mutor, bestickning, utpressning, jäv samt nepotism* (se Ordförklaringar nedan).

3. Amnestys inställning till korruption

Amnesty accepterar inte någon form av korruption inom organisationen. Amnesty har förbundit sig att rätta sig efter alla tillämpliga lagar och föreskrifter om bekämpning av korruption, var organisationen än är verksam.

Inom Amnesty kan korruption begås å organisationens vägnar, antingen direkt av Amnestyrepresentanter eller indirekt av samarbetspartners, uppdragstagare eller de som levererar tjänster till organisationen.

Amnesty kommer att vidta lämpliga lagliga och disciplinära åtgärder mot dem som begår, är inblandade i eller är behjälpliga vid olika former av korruption.

4. Mutor och bestickning

En muta är en gåva, t ex middagar, resor eller presenter, som överlämnas för att givaren i gengäld ska erhålla en förmån av något slag. Gåvor och gästfrihet får endast accepteras (eller erbjudas) av Amnestyrepresentanter om de är rimliga, avpassade efter omständigheterna och inte utövar otillbörligt inflytande på mottagaren.

Mutor kan även ges under sken av att vara välgörenhet. Därför kan donationer endast mottas om de överensstämmer med Amnestys och FRILs etiska riktlinjer för insamling och om syftet är att stödja Amnestys arbete för de mänskliga rättigheterna.

Bestickning är ett brott som innebär att lämna, utlova eller erbjuda muta eller annan olovlig belöning för tjänsteutövning av någon som t ex fullgör sin tjänsteplikt, utövar myndighet eller innehar offentligt uppdrag.

Bestickning fungerar ofta som "smörjmedel" och innebär vanligen små penningssummor (eller gåvor) som ges till lokala tjänstemän för att de ska överlämna varor eller göra tjänster som Amnesty redan har rätt till, t ex i avsikt att påskynda beviljandet av visum eller att gå genom tullen eller passera en poliskontroll. Underlättande betalningar eller gåvor av vilken storlek de än må vara är förbjudna enligt denna policy såvida de inte uttryckligen är tillåtna eller fordras enligt skriven lokal lag.

Om Amnestyrepresentanter ställs inför en begäran om eller krav på en sådan betalning måste de vägra att samtycka till detta om inte exceptionella omständigheter föreligger. Sådana omständigheter kan vara att en Amnestyrepresentant utsätts för hot mot sin hälsa eller personliga trygghet eller mot en annan människas hälsa och trygghet, om en penningssumma eller gåva inte överlämnas. I sådana fall ska Amnestyrepresentanten kunna överlämna den relevanta penningssumman eller gåvan utan att befara att anklagas för brott, samt rapportera händelsen till närmaste överordnad så snart det är praktiskt möjligt.

5. Skyldighet att rapportera händelser/farhågor

Amnestyrepresentanter måste anmäla alla fall av och misstankar om korruption inom organisationen till sekretariatet eller närmaste chef omgående när något hänt eller misstanke uppstått.

Om man känner att man inte kan anmäla händelsen via normala kanaler bör man utnyttja sektionens instruktion för whistle-blowing, som finns beskriven i svenska sektionens uppförandekod.

6. Samarbete med andra

Då det gäller enskilda eller organisationer som Amnesty har nära samarbete med (t ex de som åtar sig att utföra arbete eller tjänster för Amnesty eller de som får ekonomiska bidrag från Amnesty) måste de inom organisationen som har ansvaret för förhandlingar med sådana organisationer och enskilda:

- klargöra för dem vilken inställning Amnesty har till korruption, vilket framgår av denna policy, samt
- försäkra sig om att tillämpliga punkter som överensstämmer med Amnestys policy tas

upp i eventuella kontrakt med dem.

Till stöd för detta arbete finns bland annat Amnestys riktlinjer för samarbete med företag samt sektionens inköspolicy.

7. Ansvar för denna policy

Ansvar för kontinuerlig översyn och eventuell uppdatering av denna policy vilar på sektionens generalsekreterare.

Ordförklaringar

Muta

Gåva som överlämnas för att givaren i gengäld ska erhålla en förmån av något slag, t.ex. middagar, resor eller presenter.

Bestickning

Brott som innebär att lämna, utlova eller erbjuda muta eller annan olovlig belöning för tjänsteutövning av någon som t.ex. fullgör sin tjänsteplikt, utövar myndighet eller innehar offentligt uppdrag.

Utpressning

Oredlighetsbrott som förövas av den som med olaga tvång förmår någon annan till handling eller underlåtenhet som innebär skada för den tvungne eller någon som han representerar och vinning för gärningsmannen.

Jäv

Invändning mot en persons eller institutions behörighet att uppträda i viss egenskap eller företa viss handling. (SAOB)

Nepotism

Otillbörligt gynnande av släktingar och vänner, särskilt vid besättande av offentliga tjänster.

Källa: Nationalencyklopedin där inget annat anges.